

اعلاى دين

وامرهم شوى بينهم

فخريه

سر ۱۳۱۴

تخليص وطن

نومرو ۱۳

(شورای امت)

سنه ۲

آئونه بدلى: هرير ايچون سنه لکى آلمش غروشدن .

(بازار ايرتسى کونلرى نشر اولنور)

آدره سبز :

داخلده بولنان ارباب غيرت وحيته نشر ونعميني
تعهد ايتديكى حالده مجانا ده کوندر يلور .

نه ممکن ظلم ايله بيداد ايله احمای حریت
جاليش ادراکی قالدیر . مقتدر سهك آدميتدن

قانون اساسی

مندوق البوسته نمرة « ۳۳۰ » مصر القاهره

CANOUN-I-ESSASSI

BOITE SPECIALE

N 330

CAIRE, EGYPT,

کال

نسخه سی ۱ غروشدن

مدیر مسئولی :

ص . جمال

۲۰ القعدة سنه ۱۳۱۵

عثمانلى اتحاد و ترقى جمعيتك مروج افكاريدرد

۳۰ مارت سنه ۱۳۱۴

اولدقلرندن حیات فکره سی، تعقیب ابتدکی محاکات معقوله سی، غیر قابل اعتراض اولان واضی، خصوصیه تعصب فرقی، حربته تمایلی سایه لریده « قانون اساسی » ابادی، اعمده بر موقع عال المال احراز ایده چکدر . خلیل غام

اتحاد اسلام مقاله سندن

(مابعد و ختام)

درایت وروایتها عباد اولور ذواتک اخباراته وصور سائر ايله الله ایدیان تحقیقاته نظر احوال اسلامیه به دائر بریده عرض اولدی . مستقل ممالک اسلامیه ده اولا زیاده حسن اداره به احتیاج واردر . ترکیا ، ایران ، مراکش ، افغان حکومتلری مملکتلری داخلده هرایسته دکاری بی یافغه مقتدرلر در . بو اقتداردن همان استفاده ایتمک سبی ایتملری مقتضای عقل و حکمتدر . زمانک مقتضیانه توفیق حرکت ایدره ک توسیع حربته اهل اسلامی علوم و معارفه تنویر و اخلاق فساددن محافظه یمنایت درجه ده اعتنا لازم کلیر کن بوجه تلم تماماً نظر اعتباره آلیور . بر طرفه بر آزمعارف ترقی ایدیور سه اخلاقی بوزولیور . دیگر طرفه حسن اخلاق بر درجه به قدر محافظه اولتیور سه ده معارفه ترغیب ایدیور . بعضی محالره دبری مفقود دیگر یده غیر موجوددر . چوق بر لر درده علوم جدید ایه حسن اخلاق زائل اوله جینی ظن ایدیور .

تجارت کی وسائل الفت چوق اولاد یفتدن وسائط تقلیه ده تسهیل ایدلر بکنندن اقوام اسلامیه یکدیگری آزانلیور . وسیله حج اولماش اولسه چوخی دیگر لرینک شکل و قیافتی کوره مزدی . بلکه بولندقلرینی ایشته زدی . هر مملکت مسلمانلری دیگر لرینی کندیلرندن ده مسمود و حکومتلرینی کندی حکومتلرندن ده مستقیم ظن ایدرلر . کورمد کلرینه سوء ظن ایتزلر . بوده اهل اسلامه مخصوص بر حسن ظندن ایلری کلیر .

مصری کورمه مش بر ترک هر مصرلی بی مترقی ، متور اور فاهه نائل اعتقاد ایدر . مصر ایلر ده هر ترکی بخیار ، حربته ممالک ، کوچلی ، قوتله برشی قیاس و حتی یک چوخی ترک حاله غبطه ایدر .

برایرانی ؛ سفیرک حمایه ترک ایده حریاشا دینندن ترکیا حکومتی عادل ظن ایدر . یالکر کندی حکومتدن کوردیکی مظللی خاطر لار .

اک بیوک غرابت هر مملکت اهل اسلامک

حکومتک هر یایدینی معذور کورمه سی و دیگر کونا یابا میه جینی ظن ایلیمیدر .

دولت علیه نک بو قدر تدبسته اک مساعد حال خلقک هر فصله بویه بر خطایه ذاهب اولسی حکومتک ده ایشته کش کی بو خطای عامیانه په رواج ویرمیدر . بویه واهی شیر اوته دن برودن اشاعه ایدلش بر طاقم اعتقادات ماحله دن ایلر و کایور . هر شیدن اول . مساحت عامه په مضر ، عقله مخالف ، هیچ رنصه غیر مستند بویه واهی ظنون و خرافاتک رفی لازمدر کویا هر فالتی زمان اقتضای ایدیور . شریعت احمدیه قیامت قدر باقی اولدینی و اجرایی دارینده موجب سعادت اوله جینی اعتقاد ایدیور . حکومتک ده . احکام شرعه اهمیت ویرمیدکی ثابت بولور ایکن هر فالتی زماندن ظن ایتمک کی خطا اوله ماز .

فالتی زمانده اولماز . فالتی خلقده اولور . خلقده حکومتدن سرایت ایدر . زده اولدینی کی اهلای حکومتک هیچ بر امرینه مخالفت ایتزه هر فالتدن حکومت مشول اوابی لازمدر . چونکه ایسته دیکی طرفه خاتی سوق ایده بیلیر . اهلای حکومتی فالتدن منع ایتزه ایلمکدن ده هیچ منع ایتیه جکی بس بلیدر . حکومت شاهانه تحقیقه اهل اسلامه خدمت فکرنده ایسه اولا کندی ملتانی معنا ، ماده ترقی ایدر مکه سبی آتیلیدر . کندی ملکنی تحریب ، ملتانی تذلیل ایتمک ، داخلی ، خارجی آلداتقله برشی قازانه میه یفتندن بشقه الله اولانی ده ضایع ایدر . حکومتن هر حکومت اسلامیه دن قوتلی و خلافتی حازر اولدیندن عموم مسلمانلره شاهره ترقی و تمدن رهبر اولسی قطعاً لازمدر .

دفعاتله یازلدینی اوزره هر نه په متوقف ایسه کندی ملتانی اوقومتی آدم ایتمک فساد اخلاق وارسه ندایر حکیمان ایه ازاله ایلمک و بوجه ممالک سائر مسلمانلرینه کوزل نمونه لر کوسترمک و ظانفی حکومت پاشای په ترتب ایدر . پادشاه عثمانیک سائر ملوک اسلامیه دن ده نفوذلی اولسی آنجیق کندی ملتانی سایه سنده اولدینی عثمانی ملتک ترقیاتی سائر مسلمانلره نمونه اوله بیه جکی و اهل اسلام شرفک مبدأ ازدیادی ترکیا دولتک کندی ملتانی ترقی ایدر مستندن بشقه در لواوله میه جینی قطعاً بیلیمیدر .

عثمانی پادشاهنک عهده سنده خلافت بولمقی حسیله مقتضای عصره موافق اعمال نافعه دن هر قبول ایدر کیکی ممالک سائر مسلمانلری ده قبول ایدر . و هر علنه مقلد اولور . بو وجهله ممالک اسلامیه علوم و فنون سرعته

انتشار ایده بیلور . افکار تنور ایدر . مقاصد عظیمیه په نائلت تمکن - اولور . دولت علیه نک ازدیاد قوتی نسبتده اداره سنده اولیان مسلمانلرک حقوقی محافظه په موفق اولور . هر درلو دلات خبریه ده ، مظاهره سیاستیه ده بولنه بیلیر .

دولت علیه سائر مسلمان حکومتلرینک هر برندن زیاده نفوس و اراضیه په مواقع مهمه په ممالک اولدینی کی تبعه سنده بالنسبه متور ، معلوماتی ذوات بولتیور . بوجه معروض مسلمانلره هر بر ترقی اوابی وظیفه سنک اضافی مشکلاته تصادف ایتزه . شمعی په قدر تعقیب ایدر کی مسلكه رهبرک وظیفه سبی ایفا ایده مز . بالعکس ضایع ایدر . دیگر لرینی ده صنایعاه اوغرا دیر . عبدالحمیدخان حضرتلری جدیت و صافیت التزام ایدره ک بالجه اسلام حکمدارلریله مخابره په کیرشمه لی . زدرلر نه سفرا کوندرملی ؛ برادرانه معاملتله مملکتلرینی اعمار و ملتلرینی تعلیمه دلات بیورمیدر . پوست غوغاشنک ، ضررندن بشقه بریشی انتاج ایتیه جکی آرتق آکلامق لازمدر .

حالبوکه شمعی اوده یوقدر . یالکز قوری بر شرف دعواسی واردر . اوایسه مصالح اسلامیه بی اخلال ایدیور . ایران ، مراکش حکمدارلری نه عنوان بکنور لره انتخاب ایتسونلر . بویه شی ایچون معادات جاز اولماز . ایران شاهنک شهنشاه عالم و مراکش حکمدارینک خلیفه زمانم دیمسندن بر ضرر ترتب ایتزه . اوله دعوانک آبائی قوته متوقدر .

پادشاهک آنلره برادرانه معامله سندن جمله سنک خوشنود اوله جینی و ارشادینی دیکله په جکی شبهه سزدر . ایران حکومتیه مناسبات حسنه تریدیه سبی ، شیعی پینده کی معناسر معاداتی قالدیرمه چالیشمق ده اک بیوک وظائفندیر .

پادشاه حضرتلرینک سائر مسلمان حکومتلرینه نمونه اولقی و کندی دولتی تقویه ایتمک اوزره حکومتی اصول مشاوره په همان ربط ایتسی نفع عمومی اسلام نقطه نظرندن الزمدر . ملت مجلی اولما دجه ترقیات مطلوبه نک استحصالی دکل حتی الله قلاتن مملکتک محافظه سبی بیه ممکن اوله مدینی امور بدیهه صرسته کیمشدر .

سائر حکومت اسلامیه ده مجالس مشاوره کشادینه هنوز استعداد حاصل اولماش ایسه پادشاهک دلات بیوره جینی علوم و معارفه آزیر مدت ایچنده حصوله کلور . مشاوره مایه سایه سنده هر مملکتده عنصر اسلام تنور و بالآخره تقوی و تکثرا دیر . بوندن فوائد عظیمه کور بیلیر . هر کس منافع اسلامیه نه در آکلار . محافظه سبی ایدر . اول وقت سبی ده پهوده اولماز .

پادشاہ اہل اسلامی تحصیل علوم و معارفہ جدی اولہرق تشویق ایدرہ قبرسہ، بلغاریادہ، رومانیادہ، مصرہ، ہندہ، امیدپورنی طرفلرندہ بولنان مسلمانلر سائرلرندن اول استفادہ ایدر۔ چونکہ ممالک مذکورہ دہ وسائط تعلیم و مطالعہ ایلہ مطبوعات سربستدر۔ اویانیق آدملر دہ بولنور۔ لکن خاندان اسلام لارندن دلالت، تشویق اولادجہ استفادہ ایدہ میورلر۔ جو غیہ دہ معارف جدیدہ مک شریعتہ غیر موافق اولدینقی ظن ایدر۔ خلیفہ مک مرغی بوظن فاسدی قالدیرر۔

قائدک اوستریا، روسیہ، فرانسه، حکومتلری تمام و تعلم خصوصاً لرندہ اہل اسلامہ حریت ویر مدکلرندن پادشاہ حضرتلری بہودہ دعوالر دن وازیکچہرک حکومت مذکورہ یہ سیای بر حسن بیت ابراز اجمہ لیدر۔ مسلمانلر دہ حقوق مایہ لرینی نہ بولدہ محافظہ و توسیع ایدہ بلہ جیکلری کوستر ملی۔ مسلم تبہ لری حقتندہ تعلیم و تعلمہ مساعدت مناسب استحصائہ سی ایتلیدر۔ معقول و ممکن اولان خدمت یو وجہلہ ایضا ایدیلہ بلیر۔ «خبرین خلیفہ یم تفوذ روحانی طانیہ جقلر شرفی محافظہ بہ بورجیلدرلر» کجی مطالعاتہ اکتفا بیچارہ لر حقتندہ تضیقاً مک زیادہ ایدلرندن و اہل اسلامک جاحل قالسندن و بالآخرہ نادم اولسندن یشفہ برشی حاصل ایتزر۔

حاصلی عقلاً، نقلاً ترقیات اسلامیہ مک مبدئی ترکیا اوراق لازم کلدیکی کوریلور۔ مسلمانلر معارفہ رقی ایدر لرسہ خلافت شرعیہ مک مزایا سنی دہا زیادہ فقیر ایدرلر۔ بیللردن استفادہ ایدلر لرسہ یانیمیا لاردن هیچ استفادہ اولنہ میہ جینی آنکار در۔ شرف اہل اسلامک مداری اولہ بیلن ترکیانک بقاسیلہ رقبہ سی آمال سیاسیہ لر نہ منافی اولیان دولترلہ زیادہ ابی کچنک منافع عثمانیہ بہ و بالآخرہ فوائد اسلامیہ خادم برسیاست حکیمانہ در۔

السنہ شرقیہ

برلسانک رغبت عمومیہ بہ مظهریتی اہلک شہراہ ترقی و تمدنہ ایلری کیمش اولسنہ متوقفدر۔ معارف و مدیت اسلامیہ و قبیلہ غبطہ بخش جهان اولہ حق درجہ دہ ترقی ایتش و غر الیر؛ فارایلر، ابن سینا لرکی نیجہ متغین متبحر ذوات ستودہ صفات یشدیرمش اولدینندن السنہ شرقیہ تحصیل ملل سائرہ زودنہ ضروریات حکمنہ کچمش و اوروپا لیلری — حتی بوکون لسانلرینی تعمیم اقطار جهان ایدن فرانزلری — اندلس دار الفتونلرندہ تحصیلہ مجبور ایلیمیدی۔ شو صولکستہ لردہ شرقک ضعفندن و امراسنک ظلم و استبدادینہ

قربان اولان خلقک جہالت و وحشتندن بالاستفادہ اوروپا دول متعندہ سی ممالک شرقیہ یی کندیلر نہ ممالک ایدنک یتندن ایلری کش اولمیدر کہ ملت لرینی السنہ شرقیہ تحصیلہ ترغیب و تشویق ایتکدہ درلر۔ بوحال ہولنا کلک قارشیندہ استقبال ملنک کسب ایدہ جکی حال اہل بصیرتہ عیان کیدر۔

انکیز حکومتک مصر دہ بولنان ضابطان و نرائنی لسان عربی تحصیلہ تشویق ایدیلور۔ ہر سنہ اجرا قلنان امتحان مخصوصہ اہلیتی محقق ایدلرہ یوزر۔ الیشر لیرا مکافات ویرہ سکدہ در۔ کچلر دہ لوندرہ دہ متحدین جمیعی ریشی مستر یر بورغ خطبہ سندہ انکلتزہ خزینہ ناظرینہ بعض شیلر شوال ایدہ جکی بیان ایلیمشدر۔

سؤال مذکور دہ بروجہ زیردر: ۱۸۹۵ و ۱۸۹۶ و ۱۸۹۷ سنہ لرنده انکلتز انک السنہ شرقیہ مکتبلرندہ نہ مقدار طیلہ موجود در؟ روسیہ امپراطوری کندی تخصیصا سندن پک چوق خصوصی السنہ شرقیہ معلملری تعیین ایایوب یشدیر دیک طیلہ یی ملکیہ حریتہ و بحریہ دواثرینہ تعیین ایتکدہ در۔ المانیہ حکومتی ایدہ برلیندہ پک چوق مکاتب شرقیہ کساد ایلہ مشدر۔ اوستریا دخی ویانہ دہ متعدد مکتبلر آچمشدر، فرانہ دہ پارسدہ مخصوصاً بر مکتب انشا ایدوب اسنہ «السنہ شرقیہ حیہ مکتبی» تسمیہ ایلیمشدر۔ دول معظمہ مک شو حرکات و تشبثانہ و انکلتزہ مک تحت حکمندہ اوج یوز ملیون شرقی رعایانک بواندینہ بناء نفوذینک تأییدی و شرقدہ بولنان تجارتک تقویہ سی ضمتندہ دول سائرہ دن زیادہ بو خصوصہ اہمیت ویرمی لازم کلہ جکی بیلدیر مشدر۔

بیان مذکور دن دول معظمہ مک السنہ شرقیہ تحصیلہ نہ قدر عطف اہمیت ایلدیک مستبان اولمقدہ در۔ عجیبازم باب عالینک بویاہ عادی امور دن خبری وارمیدر؟ استانبول دہ برلسان مکتبی واردی اونی دہ ملنہ چوق کوردی۔ قیاندی۔ عربجہ اوقویا نلرینمز چوق ایدہ دہ آکلا بانلرینمز آزدر۔ اوروپا لیلرک السنہ شرقیہ مکتبلندن یشدیر دکبری طیلہ مک وظیفہ سنی ایفا ایدہ جک کیمہ مز یوقدر۔

عصر معارف حصر جناب حمیدیدہ بالکنز مذاہج سنہ ترقی ایتمشدر۔ جلہ سی طویلاسنہ برقاموس اولور۔ واسفا برکگہ سی برمعانیہ دلالت ایتز۔ بویاہ برقاموس شہر یاری الفاظ مہملہ مجموعہ سی تسمیہ اولفغہ سزادر۔ اوروپا لیلرک علمی مجموعہ لرینہ، فنی مجلہ لرینہ، سیاسی رسالہ لرینہ بدل اولمق اوزرہ آثار بدیعہ حمیدہ دن صایلہ کرکدر۔ السنہ شرقیہ مکتبتہ بدل

نہ من و اردر؟ مصاحبان حضرت کیتی ستانی روسیہ امپراطوری کندی تخصیصا سندن مکاتب شرقیہ کساد ایدیلور۔ یزم خلیفہ جواسیس شاہانہ ہیتلرینی نکثیر ایدیلور۔ آمان یارب! بیچارہ ملت عثمانیہ یی قورتار۔

الک سمیع بصیر

امامت و خلافت رسالتسندن (ما بعد)

شرط اول — امام اولہ حق ذات قریشدن بولمق۔ بونی بالجلہ اہل سنت والجماعہ ایلہ بعض معتزلہ شرط قیلیمشدر۔ زرا رسول اکرم صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم «اللائعہ من قریش» یور مشدر۔ مال منینی «ہب اماملر قریش قیلہ سندن اولور۔ بشقہ قیلہ دن اولماز» دیمک اولوب اصحاب کرام حضرت اقی دہ بو حدیث شریفک مضمونیلہ عمل ایتشلر۔ زرا رسول اکرم وفات ایتدکدہ فرداسی کون علی الصباح بر خلیفہ تعیین ایتک ایمون اصحاب کرام سقیفہ بنی ساعدہ بہ طویلا دقلرندہ بینلرندہ نزاع و قوعوبلنلہ انصار کرام مہاجرینہ خطاباً:

«برامیر بزدن برامیر دہ سیزدن اولسون» دیمہ لر اوزرینہ حضرت صدیق «اللائعہ من قریش» حدیث شریفی ذکر ایدرک بو حدیث ایلہ امامتک قریشہ مخصوص اولدینقی استدلال ایتسیلہ کافہ صحابہ بو حدیث قبول ایتشلر و امامتک قریشدن اولدی لازم کلہ جکی یقیناً افادہ ایتکدہ در۔

شرط ثانی — امام اولہ حق ذات قریشدن بونی ہانم قولنہ یعنی سالارہ رسولہ منسوب اولمق۔ بونی دہ طاشہ شیعیہ شرط قیلیمشدر۔

شرط ثالث — اصول فروغیہ برابر بالجلہ مسائل دینیہ یی بالقوہ دکل بالفعل عالم اولمق۔ بونی دہ امامیہ شرط قیلیمشدر۔

شرط رابع — امام اولہ حق ذاتک یدندہ معجزہ ظہور ایتک۔ زرا آنک عصمتی و دعوی امامتدہ حق آجی یدندہ ظہور ایدہ جک معجزہ ایلہ بیلنور۔ بونی دہ غلاۃ شیعیہ شرط قیلیمشدر۔

شرط خامس — امام اولہ حق ذات خطاڈن معصوم اولمق۔ بونی دہ امامیہ ایلہ اسماعیلیہ شرط قیلیمشدر۔

تبیہ

اعلائی امور دین و انتظام احوال مسلمین ایچون بروجہ مشروح شروطی جامع بر امام نسب ایتکامتہ واجب اولدینکی احوال مسلمینک اختلائی و امور دینک اقراضی ایجاب ایدہ جک شیلر امامدن